

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 547/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

335/2009. (X. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a debreceni lakos panaszos¹ 2009. július 25-én előterjesztett **panaszát** az október 21-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Debreceni Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a Debreceni Rendőrkapitányság vezetőjéhez és a Testülethez egyidejűleg juttatott el panaszt, de a címzettek nem tájékoztatta arról, hogy beadványát nem csak egy helyre küldte meg.

A Testülethez elektronikus úton eljuttatott panaszban a következők szerepelnek.

A panaszost 2009. június hó közepén R. Sz. r. főhadnagy telefonon felhívta és közölte, hogy volt felesége feljelentette gyermektartás elmulasztása miatt. Ő előadta, hogy elmaradása nincs, a befizetésről szóló bizonylatokat be tudja mutatni. Közölte, hogy csak szabályszerű idézésre megy be a kapitányságra, de akkor bemutatja a bizonylatokat. A szabályszerűen kézbesített idézésre 2009. július 22-én 8 órakor

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megjelent a kapitányságon. A rendőrnő közölte a gyanúsítás tényét, ő azt megpanaszolta. Közölte még, hogy joga van ügyvédhez is, majd elkezdte vezetni a jegyzőkönyvet. Védekezésének leírása után elolvashatta a kinyomtatott jegyzőkönyvet. A panaszos sérelmezte, hogy az előadó a jegyzőkönyvben felsorolt jogoknak és kötelezettségeknek a felét sem közölte szóban, és hogy szerinte ezzel megfosztja a hatékony jogorvoslati lehetőségtől, főleg mert nem szó szerint azt írta, amit ő mondott. Kérte, hogy vegyen fel folytatólagos jegyzőkönyvet, például arról is, hogy nem adott teljes körű tájékoztatást. Az előadó megtagadta, hogy igazolást adjon az idézésen való megjelenéséről. Nem tekinthetett bele a „papírokba” és nem kapott a jegyzőkönyvről másolatot. Ezeket a tényeket már a jegyzőkönyv aláírásánál is jelezte írásban, amit kiabálva, durva megjegyzésekkel vett tudomásul. Ez után kiállította az igazolást és lefénymásolta a jegyzőkönyvet, de a panaszos nem vette át, mert továbbra is hiányolta a teljes körű tájékoztatást, például azt, hogy megilleti-e őt az illetékmentesség vagy sem. A panaszos közölte, hogy szerinte az ügy előadója elfogult volt felesége javára, s ezért akarta vele szemben a bűncselekmény elkövetését bizonyítani, kihasználta, hogy jogai ebben a szakaszban erősen korlátozottak, APEH és más vizsgálat kilátásba helyezésével fenyegette meg és sértő megjegyzéseket tett.

II.

A Testület az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának útján beszerezte a következő rendőrségi iratokat:

- a panaszosnak, a kerületi rendőrkapitánysághoz címzett beadványát;
- a gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvet;
- a panaszt elbíráló ügyészi határozatot;
- az eljáró rendőrfőhadnagy és munkatársa, M. T. r. zászlós jelentését; valamint
- a parancsnoki kivizsgálás eredményét tartalmazó jelentést.

1) A panaszos 2009. július 22-én kelt gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvben szerepel a figyelmeztetés, hogy mind szóban, mind írásban anyanyelvét használhatja.

A gyanúsítottkénti kihallgatás tényének közlése után olvasható a rendelkezésre álló tényállás, majd annak büntetőjogi minősítése. Ezt a gyanúsítás ténye miatti, panasztételi lehetőségre való figyelmeztetés követi. A panaszos a gyanúsítás ellen panasszal élt.

A jegyzőkönyvben ez után szerepel az a figyelmeztetés, hogy a gyanúsított nem köteles vallomást tenni, hogy ezzel a jogával részletekben is élhet, de menet közben dönthet úgy is, hogy vallomást tesz. További figyelmeztetés, hogy amit mond, rendelkezésre bocsát, a bizonyítékként felhasználható.

Ez után – minden tételnél - a megfelelő törvényhelyre, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban Be.) rendelkezéseire való hivatkozással - tájékoztatás arról, hogy a vallomástétel megtagadása az eljárás folytatásának nem akadálya, de az nem érinti a gyanúsított kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogát. A továbbiakban figyelmeztetés olvasható a hamis vád jogkövetkezményeiről.

Majd újabb figyelmeztetés következik arról, hogy védőt választhat, illetve kirendelését kérheti, tájékoztatás, hogy jogosult a gyanúsítást, a vád tárgyát és ezek változását megismerni, hogy jelen legyen a szakértő meghallgatásánál, a szemlénél, a bizonyítási kísérletnél, a felismerésre bemutatásnál, jogában áll az őt érintő iratokba betekinteni, jogosult arra, hogy megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre, arra, hogy a védelmére szolgáló tényeket az eljárás bármely szakában előadja, indítványokat, észrevételeket tegyen, jogorvoslással éljen, a büntetőeljárás jogairól, kötelezettségeiről, a bíróságtól, az ügyésztől, a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon.

Részletesen figyelmeztették, hogy a lakó, illetve tartózkodási helyének megváltozását 3 napon belül köteles bejelenteni, felhívták a figyelmét az ezzel kapcsolatos mulasztás következményeire. Azt is tudomására hozták, hogy a nyomozás befejezéséig másolatot kaphat a szakvéleményről, az olyan nyomozási cselekmények iratairól, amelyeknél jelen lehetett, egyéb iratokról, ha ez a nyomozás iratait nem sérti. A nyomozás befejezését követően másolatot kaphat azokról az iratokról, amelyeknek a megismerésére jogosult, s hogy ezek egyszeri kiadása illetékmentes.

A panaszosnak (gyanúsítottak) a tájékoztatásra és figyelmeztetésekre adott szó szerinti válasza: „A fenti – tehát a Be. bekezdésre vonatkozó – felvilágosításokat nem kaptam meg”.

A panaszos védőt nem kívánt megbízni, csak egyébként ismert életrajzi adatairól kívánt nyilatkozni. Vallomásában azt állította, hogy a tartási kötelezettségének eleget tett, de a befizetésekről szóló bizonylatokat nem hozta magával. Úgy nyilatkozott, hogy vagyona, jövedelme és munkája nincs, de kérdésre, hogy miből él, miből fizeti a rezsijét, illetve a nevére szereplő gépjármű törlesztő-részletét, nem kívánt nyilatkozni. Majd vallomásán úgy változtatott, hogy munkanélküli segélyt kap. További kérdésekre nem volt hajlandó válaszolni. A jegyzőkönyv aláírása után a dokumentumra kézírással a következőket jegyezte fel: „Ezen jegyzőkönyv az általam elmondottakat nem tartalmazza helyesen, ezért folytatólagos jegyzőkönyv felvételét kérem”.

A rendőrtiszt a kérésnek megfelelően folytatólagos jegyzőkönyvet vett fel, melyben a panaszos kifogásolta, hogy a jogairól és kötelezettségeiről teljes körű tájékoztatást nem kapott, illetve nyomatékosítani kívánta, hogy munkanélküli segélyből fog élni, kérte továbbá, hogy megjelenéséről igazolást állítsanak ki. Az előadó tájékoztatta, hogy az igazolás csak munkáltatónál történő bemutatásra használható fel. Kérdésre, hogy ha munkanélküli, hol kívánja az igazolást felhasználni, azt válaszolta, hogy nem kívánja felhasználni. A gyanúsított ez után kérte pontosítani, hogy július 24-én hány órákor kell a befizetéseket igazoló iratokat bemutatni. Azt is kérte jegyzőkönyvezni, hogy az előadó közlése szerint az iratbetekintés csak az eljárás végén lehetséges.

2) A kihallgatásról és a közben történekről R. Sz. r. főhadnagy és M. T. r. zászlós (aki jelen volt a kihallgatás során) még aznap jelentést írtak, amely tartalmazza a gyanúsítást megalapozó adatokat és azoknak a részleteknek magyarázatát, amelyeket a panaszos sérelmezett. Ez a jelentés elsősorban az ügyész tájékoztatására készült, mert az iratokat hozzá továbbították a panasz elbírálása végett. Az ügyész a panaszt, mint alaptalant elutasította.

3) Miután a panaszos a rendőrkapitányság vezetőjéhez levelet írt az őt ért sérelmek miatt, az előadó főhadnagy 2009. augusztus 4-én újabb jelentést készített, amelyben elsősorban a panaszos állításaira reagált.

A jelentés szerint a panaszos volt felesége 2009. január 14-én feljelentést tett tartás elmulasztása miatt a panaszos ellen, 25. 000 Ft tartás elmulasztása miatt.

A főhadnagy a panaszossal rövid úton felvette a kapcsolatot, és tudomására hozta, hogy amennyiben igazolja a teljes tartásdíj befizetését, a nyomozás megszüntetésére tesz javaslatot az ügyészségnek, ellenkező esetben gyanúsított kihallgatásra kerül sor. A panaszos a megbeszélte időpontban bemutatta a befizetést igazoló OTP-szelvényt, ezért a főhadnagy 2009. január 28-án javaslatot tett a nyomozás megszüntetésére. Hangsúlyozta, hogy a panaszossal összesen egyetlen alkalommal találkozott és addig volt feleségével is csak egyszer, amit azért kívánt hangsúlyozni, hogy bizonyítsa: semmilyen módon nem elfogult sem a feljelentővel, sem a panaszossal szemben és úgy érzi, hogy a panaszos első alkalommal történt részletes tájékoztatása nem csupán a feljelentő, de a gyanúsított érdekét is szolgálta, hiszen ilyen módon vele szemben a nyomozást megszüntették.

4) 2009. június 22-én a panaszossal szemben ismét nyomozást rendeltek el.

A főhadnagy, a korábbi üggyhöz hasonlóan ismét telefonon hívta fel a panaszost, ismét tájékoztatta a lehetőségekről és kérte, hogy ha nincs elmaradása, az igazolásokat mutassa be. Ő azt követte, hogy van elmaradása és azt nem is szándékozik kifizetni. Az előadó július 9-ére telefonon idézte, de nem jelent meg, és magát nem mentette ki. A postai úton küldött, július 22-ére szóló idézésre a panaszos megjelent. Az előadó tájékoztatta őt, a figyelmeztetések érdemi részéről, jogairól és kötelezettségeiről. A jegyzőkönyv lezárását követően a panaszos az iratot tüzetesen átolvasta és megkérdezte, hogy a második oldalon található összes figyelmeztetést felolvasta-e a részére. A válasz az volt, hogy csak a kötelezően előírt figyelmeztetéseket olvasta fel, de a panaszosnak – mint ahogy az az adott esetben meg is történt – módjában állt azok mindegyikét elolvasni még az aláírás előtt.

A jegyzőkönyv lezárása után a panaszos azt is sérelmezte, hogy abban szerepelnek egymásnak ellentmondó nyilatkozatai is, és kérte azok újbóli megfogalmazását. Az előadó tájékoztatta arról, hogy az okiratnak minősülő lezárt jegyzőkönyvbe beírni nem lehet, bármely kiegészítését csak folytatólagos jegyzőkönyvben lehet rögzíteni. A jegyzőkönyv aláírásakor a panaszos kéziratos kommentárt fűzött a leírtakhoz, amiért az előadó rosszálló megjegyzést tett, s ez a panaszosnak nem tetszett.

A panaszos kívánságának megfelelően a jegyzőkönyv folytatólagos felvételére is sor került. A főhadnagy át akarta adni a jegyzőkönyv másolatát és a korábban kért igazolást, de a panaszos az iratok átvételét megtagadta azzal, hogy ha azokat átveszi, később nem kaphat az iratokból illetékmentes példányt.

A gyanúsított a kérésére jegyzőkönyvbe foglalt következő időpontban nem jelent meg, a befizetéseit igazoló szelvényeket és az előadó ellen szóló panaszát július 24-én adta postára.

A főhadnagy jelentésében hangsúlyozta, hogy a panaszos nem kért szó szerinti jegyzőkönyvvezést, írni, olvasni tud, kifogásait még az aláírás előtt előadhatta, tehát jogai nem sérültek. Határozottan állította, hogy a kihallgatás során sem APEH-

vizsgálatról nem ejtett szót, sem hivatali hatalmát hangsúlyozó más megjegyzést nem tett. Ezt munkatársa is tanúsítja.

A parancsnoki kivizsgálásról készült jelentés szerint R. Sz. főhadnagy a panaszos kihallgatása során jogszerűen és szakszerűen járt el, az eset összes körülményeit figyelembe véve azt állapították meg, hogy a panasz megalapozatlan.

III.

A Testület, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörben jár el, azaz olyan ügyekben, amelyekben az Rtv. IV. V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása panaszos alapvető jogát sértette.

A fenti panaszban foglaltak elbírálására alapvetően a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szabályai vonatkoznak, azonban a Testület a kihallgatást végző rendőrtiszt általános rendőri magatartását is vizsgálni kívánta, tekintettel az Rtv. 11. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásainak megfelelően teljesíteni. E rendelkezés alapján a Testület vizsgálata körébe vonhatja valamennyi rendőri eljárás, fellépés jogszerűségét. Ez a kiterjesztő értelmezés csak abban az esetben alkalmazható, ha a konkrét sérelemre egyéb jogorvoslat nem áll rendelkezésre. Az adott ügyben a jogorvoslati lehetőség a nyomozási cselekmény (gyanúsított ki hallgatás) minden részletére kiterjedően a panaszos rendelkezésére állt, kivéve az általános rendőri magatartás, a hangnem elleni kifogást.

A Testület a Be. szabályai alkalmazásának jogszerűségét nem vizsgálta, mert az nem tartozik a hatáskörébe. A Be. keretében végrehajtott kihallgatási momentumokat csak annyiban vette figyelembe, amennyiben azok a tényállás megismeréséhez és megismertetéséhez szükségesek és a panaszos vagy a rendőrök állításainak alátámasztásához vagy cáfolatához hozzájárulnak. Az eljáró rendőrtiszt a panaszos kihallgatás közben előadott kifogásait figyelembe vette, a jegyzőkönyv kiegészítését a panaszos kívánságának megfelelően végrehajtotta. Részére igazolást szándékozott kiadni és elkészítette a jegyzőkönyv fénymásolatát is. Ezeket a panaszos nem vette át. A Testület az adatok mérlegelése után elfogadta azt a rendőri álláspontot, hogy a panaszos kifogásai elsősorban a büntetőjogi felelősség csökkentése érdekében születtek.

A főhadnagy elfogultságára, fenyegető, hatalmát fitogtató kijelentéseinek elhangzására utaló panaszosi állítások semmilyen tárgyszerű adattal nem támaszthatók alá, ellenkezőleg, az előzőekben részletesen kifejtettek szerint, a rendőrnek és társának nyilatkozata, valamint a rendelkezésre álló, az iratokból megismerhető adatok azt cáfolni látszanak. A Testület azonban a megismert tényállás minden részletét figyelembe véve arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy nem dönthető el; történt-e alapjogi sérelem, azaz alkotmányos jogsérelem a panasz vizsgálata kapcsán nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalását a kifejtettek alapján alakította ki.

Budapest, 2009. október 21.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
előadó testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület